

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 У 025401 20 Увп
Бања Лука, 15.12.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Страхине Ђурковића предсједника вијећа, Душка Бојовића и Смиљане Мрша чланова вијећа, уз учешће записничара Радмиле Дмитровић, у управном спору по тужби И. В. из Б. Л., улица Ц. број ... (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број 08.021/560-281/16 од 26.7.2019. године Министарство ... Р. С., Б. Л. (у даљем тексту: тужени), у предмету остваривања права на накнаду нематеријалне штете из периода ратних дејстава, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањалуци број 11 0 У 025401 19 У од 4.9.2020. године, у нејавној сједници одржаној дана 15.12.2021. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је одбијена тужба против оспореног акта туженог, којим је одбијена жалба тужиоца на закључак Правобранилаштво Р. С. – С. з. Б. Л. (у даљем тексту: Правобранилаштво) број Ун-1129/2010 од 22.6.2016. године и тај закључак потврђен, а којим се обуставља поступак вансудског поравнања за признавање права на накнаду нематеријалне штете, покренут по захтјеву тужиоца.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да како је тужиоцу омогућено да се на усменој расправи пред Правобранилаштвом као надлежним органом, изјасни о томе да ли прихвата или не законом прописани износ на име вансудског поравнања по основу накнаде нематеријалне штете за VII категорију ратног војног инвалида (РВИ) са 50% инвалидитета, коју категорију тужилац има, а он се изјаснио да тај износ прихвата али под условом да се поравнање накнадно може промијенити у случају повољнијег исхода за њега у поступку који је покренуо пред Европским судом за људска права у С. ради оспоравања признате категорије РВИ, па како такво поравнање уз услов није прописано законом, правилно је закључком Правобранилаштва поступак вансудског поравнања обустављен у складу са чланом 3а. Закона о остваривању права на накнаду материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава од 20. маја 1992. до 19. јуна 1996. године („Службени гласник Републике Српске“ број 103/05, 1/09, 49/09 и 118/09, у даљем тексту: Закон о остваривању права). При томе није основан приговор тужиоца да му није остављен рок у смислу члана 6. тог закона, према којем је подносилац захтјева дужан да се изјасни у року од 5 дана о понуђеном поравнању, будући да се о томе могао изјаснити све до доношења првостепеног акта, имајући у виду да му је закључком са

расправе од 1.6.2016. године наложено да у року од 7 дана достави одређену документацију да би се могло одлучити по његовом захтјеву.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац побија њену законитост, због повреде закона и повреде прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Истиче да у списима управног поступка нема доказа који новчани износ му је понуђен на име вансудског поравнања, ни доказа да је упозорен да је дужан да се о томе изјасни у року од 5 дана, јер је у записнику Правобранилаштва број Ун-1129/2010 од 1.6.2016. године као доказу о начину на који је текао поступак, децидно наведено да он као оштећени „поново потврђује да није спреман данас да закључи вансудско поравнање које му се нуди“. Како ту чињеницу није уочио ни суд, него је произвољно оцијенио неправилним тужбени навод да му није остављен рок у којем се могао изјаснити другачије него на расправи, сматра неразумљивим констатацију суда да су у управном поступку правилно примјенијењени члан 6. Закона о остваривању права и члан 8. Упутства о спровођењу поступка поравнања у поступку остваривања права на накнаду материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава од 20. маја 1992. године до 19. јуна 1996. године („Службени гласник Републике Српске“ број 9/06, у даљем тексту: Упутство), којима је предвиђено да ће се након достављања документације оштећеном лицу понудити вансудско поравнање, о чему се то лице дужно изјаснити у року од 5 дана, уколико се утврди да је захтјев основан. Додаје да то што му је у записнику са расправе дат налог да у року од 7 дана достави одређену документацију, не представља упуту да је дужан да се изјасни о поравнању у року од 5 дана, већ представља одлуку о управљању поступком у циљу припреме предмета и достављања документације, како је то прописано чланом 8. Упутства. Такође се позива на чланове 7. и 8. Закона о остваривању права, којима је предвиђено да уколико подносилац захтјева не прихвата поравнање, може на рјешење односно закључак првостепеног органа уложити приговор туженом министарству, а приговор разматра и припрема приједлог за рјешавање, комисија коју именује Влада Републике Српске а одлуку доноси тужено министарство, сходно чему у конкретном случају нема доказа да је приговор разматрала комисија (у прописаном саставу) надлежна за припремање приједлога за рјешавање приговора, што суд у побијаној пресуди није уочио, чиме су учињене повреде правила поступка, тако да се побијана пресуда указује незаконитом. Предлаже да се пресуда преиначи тако да се тужба уважи и оспорени управни акти пониште.

Тужени у одговору наводи да је захтјев без основа, па предлаже да се одбије.

Размотривши захтјев, одговор туженог, побијану пресуду, оспорени акт и цјелокупне списе предметне управне ствари, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник Републике Српске“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка произлази да је тужилац поднио Правобранилаштву као надлежном органу, писмени захтјев за вансудско поравнање по основу накнаде нематеријалне штете за РВИ VII категорије са 50% војног инвалидитета, који статус му је признат као припаднику В. Р. С. у Отацбинско-одбрамбеном рату Р. С., па му је Правобранилаштво понудило поравнање у складу са чланом 14. Закона о остваривању права, према којем је за ту категорију РВИ прописан износ од 3.000 КМ. Са таквим поравнањем се тужилац сагласио али под условом да се касније поравнање може измијенити у случају да у поступку који је покренуо пред Европским судом за људска права у Стразбуру добије

повољније рјешење у односу на VII категорију РВИ која му је призната коначним и правоснажним рјешењем Министарство ... Р. С. број 05/5-560-5620/05 од 14.5.2008. године, о којем су одлучивали и судови у Р. С. и Уставни суд Б. и Х.. Из записника са расправе пред Правобранилаштом од 1.6.2016. године, произилази да је тужилац упозорен да се поравнање може закључити само без било каквих услова, али је тужилац и даље остао код захтјева за закључивање поравнања под наведеним условом, додајући да ће и доставити одлуку Врховног суда Републике Српске и одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине по апелацији, из поступака које је покретао против наведеног правоснажног рјешења о признавању статуса РВИ, па је Правобранилаштву препустио да одлучи на основу тако постављеног захтјева уз остављање могућности за сачињавање анекса поравнања у случају повољне одлуке за њега пред Европским судом за људска права. При томе је упозорен да се поступак може обуставити по члану 3а. Закона о остваривању права, уколико безусловно не прихвати износ који му се нуди, а изјавио је да остаје код својих навода, па му је и наложено да у року од 7 дана достави овјерене фотокопије пресуде Врховног суда Републике Српске и одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине, након чега ће бити одлучено о његовом тако постављеном захтјеву. Правобранилаштво је потом донијело закључак којим се обуставља поступак вансудског поравнања за признавање права на накнаду материјалне штете, са образложењем да иако је упознат са законским одредбама које не прописују било какве услове везане за закључивање вансудског поравнања за накнаду нематеријалне штете, тужилац је остао код захтјева да се поравнање закључи под условом да се накнадно може измијенити, што нема правног основа у законским одредбама, чиме је фактички одбио понуђени износ, сходно чему је поступак обустављен у смислу члана 3а. Закона о остваривању права. На тај закључак тужилац је изјавио жалбу, а оспореним актом је жалба одбијена, што је оснажено побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна а самим тим и законита.

Тачно је да је чланом 3а. Закона о остваривању права прописано да се остваривање права на накнаду материјалне и нематеријалне штете врши у поступку пред Правобранилаштом, те да у предметима у којима је захтјев поднесен Правобранилаштву и у којима странке не желе закључити вансудско поравнање, поступак ће се обуставити пред Правобранилаштом. Чланом 14. истог закона је и прописано да инвалиду VII категорије са 50 % инвалидитета, припада накнада нематеријалне штете у износу од 3.000 КМ.

Како је тужиоцу омогућено да се на усменој расправи пред Правобранилаштом изјасни о томе да ли прихвата или не законом прописани износ на име накнаде штете за VII категорију РВИ, која је тужиоцу призната, а он се изјаснио да прихвата такво вансудско поравнање али под условом да се накнадно поравнање може измијенити, које постављање услова односно закључивање поравнања под условом није прописано Законом о остваривању права, чиме је фактички одбио понуђено поравнање, правилно је поступак обустављен у смислу члана 3а. тог закона, што је правилно потврђено оспореним актом и оснажено побијаном пресудом, које разлоге у свему прихвата и овај суд, тако да се и не могу довести у сумњу наводима предметног захтјева.

При томе је суд правилно образложио, да како је тужиоцу на расправи пред Правобранилаштом од 1.6.2016. године, што и произилази из записника тог органа број УН-1129/2016 године, остављен рок од 7 дана да достави документацију на коју се

позивао, која се односила на судске пресуде којима је одбијена његова тужба односно апелација против правоснажног рјешења о признавању статуса РВИ VII категорије са 50% инвалидитета, при чему је на тој расправи и упознат са законским одредбама у погледу закључивања вансудског поравнања и износа накнаде предвиђене за категорију РВИ коју има, без основа су његови приговори да му није остављен рок од 5 дана за изјашњавање о понуђеном вансудском поравнању. Такође су без основа његови приговори да су учињене повреде правила поступка тиме што након доношења првостепеног закључка, приговор није разматрала комисија коју именује Влада Републике Српске, а то стога што је тим закључком првостепеног органа поступак вансудског поравнања обустављен, па није ни било потребе да о приговору одлучује комисија.

Из изнијетих разлога, по оцјени овог суда у побијаној пресуди није остварен ниједан од разлога из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а, па се предметни захтјев одбија.

Записничар
Радмила Дмитровић

Предсједник вијећа
Страхиња Ђурковић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић